

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Riktlinje verkställighet

Gäller för: Västfastigheter drift, Fastighet stöd och service

Giltig från: 2026-03-06

Innehållsansvar: Daniel Hansson, (danha16), Verksamhetsutvecklare

Giltig till: 2029-12-01

Granskad av: Flera granskare finns - se eftersättsblad

Godkänd av: Thomas Bjarnemo, (thobj2), Regionområdeschef

Riktlinje för arbetskläder inom Fastighetsdrift och Hållplatsdrift

Innehåll

1	Riktlinje för arbetskläder	3
2	Arbetskläder regionområde Västfastigheter drift.....	3
2.1	Färgsättning.....	4
3	Inköp av arbetskläder.....	4
4	Grundutrustning	4
4.1	Baskollektion vid anställning	4
4.2	Skyddsskor.....	5
4.3	Kläder för inomhusbruk	5
4.4	För tillfälligt utomhusarbete	5
4.5	För arbete på lastbrygga och vid fordon.....	5
4.6	För stadigvarande utomhusarbete	5
4.7	För elektriker	5
5	Krav vid besök på byggarbetsplats.....	6
5.1	Utomhus.....	6
5.2	Inomhus	6
5.3	Stöd vid riskanalys.....	6
5.4	Förklaring standarder.....	7
5.5	Kläder för skydd mot termiska risker orsakade av ljusbågar	12

1 Riktlinje för arbetskläder

Denna riktlinje är förvaltningsövergripande och ska tillämpas vid inköp av arbetskläder till medarbetare på regionområde Västfastigheter drift.

Arbetskläder införskaffas och förnyas vid behov i samråd med närmsta chef som har budget- och arbetsmiljöansvar.

Syftet med att bara förnya vid behov är att hushålla med resurser.

Personal inom regionområde Västfastigheter drift ska använda nedanstående baskollektion och färgsättning.

Riktlinjen är inte en säkerhetsinstruktion. Varje chef med personalansvar är ansvarig för att passande skyddsutrustning finns tillgänglig för respektive arbetsmoment som medarbetare utför eller arbetsplats som medarbetare besöker i tjänsten.

För aktuell upphandlad leverantör sök i avtalskatalog på Marknadsplatsen.

2 Arbetskläder inom regionområde Västfastigheter drift

All skyddsbeklädnad och skyddsutrustning vid regionområde Västfastigheter drift ska grunda sig i en risk- och behovsanalys.

Klädseln ska representera regionområde Västfastigheter drifts grundvärden. Vi ska tillsammans och i dialog verka för effektiv resursanvändning och vara ett föredöme i vår bransch. På så sätt skapar vi hälsa och välbefinnande och därmed en god arbetsmiljö.

Vi ska se enhetliga, rena och välvårdade ut och det ska tydligt framgå att vi tillhör Fastighetsdrift och Hållplatsdrift.

Med hänsyn till arbetets art och utförandeplatser ska kläder med förhöjd synbarhet användas.

Logotype ska finnas på samtliga plagg och vara väl synlig.

2.1 Färgsättning

Regionområde Västfastigheter drift kläder ska vara svarta med gul varselfärg, undantag från färgsättning görs av lägst driftchef och då är det i första hand mörkblå eller marinblå med gul varselfärg som är tillåtet.

För inomhusarbete ska arbetskläder vid område drift och service minst uppfylla ISO 20471 KLASS 1, för utomhusarbete KLASS 2 och vid stadigvarande arbete på lastbrygga eller i anslutning till fordon ska klädseln uppfylla KLASS 3.

Observera att det kan finnas särskilda förhållningssätt gällande klädsel vid arbete/besök på kliniker och avdelningar med exempelvis inriktning mot psykiatri, operation, infektion och neonatal. Vid osäkerhet ska kontakt tas med verksamhetsansvarig för att förvissa sig om vilken typ av varselkläder/kläder som får användas på aktuell plats.

Driftchef i egenskap av arbetsmiljöansvarig kan göra ett tillfälligt avsteg från regionområde Västfastigheter drift riktlinje för arbetskläder.

3 Inköp av arbetskläder

Inköp av arbetskläder görs alltid i samråd med berörd driftchef och av upphandlad kollektion hos ramavtalsleverantör.

Inköp av arbetskläder utöver baskollektionen ska följa baskollektionen avseende färg och grafisk profil (logotyp).

4 Grundutrustning

4.1 Baskollektion vid anställning

1 par Skyddsskor

2 st. Byxor

5 st. T-tröjor alternativt pikétröjor

2 st. Collegetröjor

1 st. Softshelljacka

Utöver ovanstående tillkommer efter behov accessoarer så som bälte, hängslen, knäskydd, mössa, övrig skyddsutrustning etcetera.

4.2 Skyddsskor

Skyddsskor ska uppfylla skyddsklass S1P, S3 eller S5

Sula utefter behov

4.3 Kläder för inomhusbruk

- Byxa hantverk eller byxa service. Svart (ISO 20471 KLASS 1) med gul varselfärg
- T-tröja, lång eller kortärmad, alternativt pikétröja (lång eller kortärmad)
- Svart med förhöjd synbarhet i gul färg (uppfyller inte ISO 20471 som enskilt plagg utan måste bäras tillsammans med byxa KLASS 1)
- Collegetröja eller med dragkedja (långärmad) **får ej ha luva eller hängande snören framtill** (uppfyller inte ISO 20471 som enskilt plagg utan måste bäras tillsammans med byxa KLASS 1)

4.4 För tillfälligt utomhusarbete

Softshelljacka windstopper. Svart med förhöjd synbarhet (uppfyller inte ISO 20471 som enskilt plagg utan måste bäras tillsammans med byxa KLASS 1 vid inomhusarbete och väst eller jacka KLASS 3 vid arbete på lastbrygga eller i anslutning till fordon)

4.5 För arbete på lastbrygga och vid fordon

Varselväst ISO 20471 KLASS 3

4.6 För stadigvarande utomhusarbete

Exempelvis Hållplatsdrift

Jacka och byxa ISO 20471 KLASS 3 (**obs!** Jacka och byxa måste bäras tillsammans för att uppnå klass 3)

4.7 För elektriker

Färgsättning **primärt** Svart/Gul, och i andra hand Marinblå/Gul (**endast om ej** Svart/Gul finns tillgängligt)

Utefter riskanalys väljs skyddsklass.

Flamsäkra underkläder krävs oftast för att uppnå komplett skydd.

4.7.1 Övrigt för elektriker

Mössa, väst och hjälm paket.

5 Krav vid besök på byggarbetsplats

5.1 Utomhus

Varselkläder lägst klass 2.

Skyddshjälm (Vit med Fastighet, stöd och service dekal) med hakband och hörselkåpa/hörselskydd.

Skyddsskor som uppfyller skyddsklass S1P, S3 eller S5.

5.2 Inomhus

Varselväst lägst klass 2 (dock kan det finnas undantag).

Skyddsskor som uppfyller skyddsklass S1P, S3 eller S5.

Ytterligare skyddsutrustning kan krävas beroende av verksamhet och omständigheter.

5.3 Stöd vid riskanalys

5.3.1 Elarbete

Skydd vid kontakt med hetta och flammor (EN ISO 11612).

Plagg som skyddar mot termiska risker som kan uppstå vid ljusbågeolyckor, certifierade enligt (IEC 61482-2).

ATPV/EBT värde på minst 8 cal/cm² är den allmänna riktlinjen. Är risken högre rekommenderas flera lager av skyddskläder eller plagg med högre ljusbågeklass.

5.3.2 Svetsning

Skydd mot svetsgnistor (EN ISO 11611).

Plagg för svetsare ska ha färre fickor och detaljer än andra plagg.

Används ofta tillsammans med svetsförkläde, hjälm och handskar.

5.4 Förklaring standarder

5.4.1 Varselkläder

5.4.2 Krav på varselplagg

Plaggets reflexer måste uppfylla kraven på retroreflektion (förmågan att återreflektera ljus) och klara minimiytan i respektive varselklass.

Varselmaterialet i plagget får vara gult och måste vara rätt nyans enligt standarden.

Varselmaterialet måste även vara fluorescerande. Fluorescerande innebär att det mänskliga ögat uppfattar färgen nästan som självlysande. Effekten uppnås genom att ett ämne har tillsatts i färgen som förstärker ljusåtergivningen.

Både reflex och varselmaterial måste även klara standardens funktionskrav före och efter maximalt antal tvättcykler. Med maximalt antal tvättcykler menas här de antal tvättar och torkningar som man bedömer att plagget ska klara innan materialens egenskaper har mattats för mycket.

Varselplagg delas in i tre klasser, där klass 1 ger lägsta varseleffekt och klass 3 den högsta:

5.4.3 Klass 3

- minst 0.8 m² fluorescerande material.
- 0.2 m² reflekterande material.

5.4.4 Klass 2

- minst 0.5 m² fluorescerande material.
- 0.13 m² reflekterande material.

5.4.5 Klass 1

- minst 0.14 m² fluorescerande material.
- 0.10 m² reflekterande material.

5.4.6 EN 20471 och EN 471

Varselkläder ska vara CE-märkta och därmed uppfylla reglerna om personlig skyddsutrustning. Kraven om synbarhet anses som uppfyllda om kläderna är testade och certifierade efter normen DS/EN ISO 20471. Varselkläder som är tillverkade efter den tidigare norm DS/EN 471 får fortfarande användas men det är inte tillåtet att kombinera varor som är märkta DS/EN 471 med den nya normen för att uppnå skyddsklass 3.

5.4.7 Skyddsskor

Skyddsskor certifieras enligt den europeiska standarden för skyddsskor, EN ISO 20345:2011. Skor som är certifierade enligt denna standard, har som minimum tåhättan som skyddar mot fallande föremål på 200J (Joule) och mot kompression/hoptryckning (15 kN, kiloNewton).

Tåhättan skyddar tårna mot slag/fallande föremål och mot kompression/hoptryckning. De tillverkas i både stål, aluminium och fiber/komposit och skyddar mot fallande föremål på 200J (Joule) och mot kompression/hoptryckning (15 kN, kiloNewton).

- Stål: Tåhättan av stål med bra plats till dina tår.
- Aluminium: 50% lättare än tåhättan i stål, men fortfarande med samma egenskaper.
- Fiber/komposit: 100% metallfri och samtidigt bra på att isolera mot kyla och värme.

Spiktrampskydd skyddar mot att vassa föremål går igenom yttersulan.

Det finns spiktrampskydd i stål, trä och fiber/komposit och alla uppfyller samma ISO-krav. För optimalt skydd vid speciellt utsatta ställen bör man använda spiktrampskydd av stål för att säkerställa det bästa skyddet.

Halkhämmande egenskaper:

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

- SRA: Yttersulan är halktestad på keramiskt kakel med tvållösning (natriumlaurylsulfat).
- SRB: Yttersulan är halktestad på stålplatta med glycerin.
- SRC: Halkhämmande. Yttersulan är halktestad efter SRA och SRB.

5.4.8 Skydds krav för skyddsskor

SB

- Basiskrav för skyddsskor med tåhätt
- Yttre skydd mot slag/fallande föremål på 200J (Joule), samt skydd mot kompression/hoptryckning (15 kN, kiloNewton)

SBP

- Basiskrav för skyddsskor med tåhätt
- Yttre skydd mot slag/fallande föremål på 200J (Joule), samt skydd mot kompression/hoptryckning (15 kN, kiloNewton)
- Spiktrampskydd - i stål eller kevlar 1100 Newton

S1

- SB-krav - tåhätt
- Hel hälkappa
- Antistatiska egenskaper - från 0,1M Ω till 1000M Ω
- Stötabsorbering i hälen - minimum 20J (Joule)
- Olje- och bensinresistent sula (FO)

S1P

- SB-krav - tåhätt
- Hel hälkappa
- Antistatiska egenskaper - från 0,1M Ω till 1000M Ω
- Stötabsorbering i hälen - minimum 20J (Joule)
- Spiktrampskydd - i stål eller kevlar 1100 Newton
- Olje- och bensinresistent sula (FO)

S2

- SB-krav - tåhätt

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

- Hel hälkappa
- Antistatiska egenskaper - från 0,1M Ω till 1000M Ω
- Stötabsorbering i hälen - minimum 20J (Joule)
- Vattenavvisande ovandel (WRU)
- Olje- och bensinresistent sula (FO)

S3

- SB-krav - tåhätta
- Hel hälkappa
- Antistatiska egenskaper - från 0,1M Ω till 1000M Ω
- Stötabsorbering i hälen - minimum 20J (Joule)
- Spiktrampskydd - i stål eller kevlar 1100 Newton
- Vattenavvisande ovandel (WRU)
- Olje- och bensinresistent sula (FO)

S4

- SB-krav - tåhätta
- Hel hälkappa
- Antistatiska egenskaper - från 0,1M Ω till 1000M Ω
- Stötabsorbering i hälen - minimum 20J (Joule)
- Vattenavvisande ovandel (WRU)
- Olje- och bensinresistent sula (FO)

S5

- SB-krav - tåhätta
- Hel hälkappa
- Antistatiska egenskaper - från 0,1M Ω till 1000M Ω
- Stötabsorbering i hälen - minimum 20J (Joule)
- Spiktrampskydd - i stål eller kevlar 1100 Newton
- Vattenavvisande ovandel (WRU)
- Olje- och bensinresistent sula (FO)

ESD-godkänt:

Skor som avleder den statiska elektricitet som skapas vid rörelse, till exempel gång och liknande. Den statiska elektriciteten avleds genom mönster i sulan. Ledande skor kan förebygga eventuella skador på känsliga elektroniska komponenter så att de inte påverkas eller skadas av statisk elektricitet. ESD-skor är godkända enligt standard IEC 61340-4-3, med elektriskt motstånd på $\geq 0,1\text{M}\Omega < 100\text{M}\Omega$

- P - Spiktrampskydd
- A - Antistatiska egenskaper - från $0,1\text{M}\Omega$ till $1000\text{M}\Omega$
- E - Stötabsorbering i hälen - minimum 20J (Joule)
- WRU - Vattenavvisande ovandel
- WR - Vattentät
- ORO - Oljeresistent yttersula som klarar olja och vissa kemikalier utan att materialet skadas
- FO - Olje- och bensinresistent sula
- HRO - Värmeresistent yttersula som tåler upp till 300°C i en minut, som kan vara med till att förhindra skador
- ProNose - en extra tåförstärkning av ovandelen eller en påsatt gummikappa, som gör skon lämplig för knästående arbete, eftersom det minskar direkt slitage på tårna

Skyddskrav vid arbete med motorsåg:

Skyddsstövlar vid användning av motorsåg godkänns efter den europeiska standard för sågskyddsstövlar, EN ISO 17249:2013. Skorna ska vara antingen stövlar eller kängor med halkhämmande sula, sågskydd och skyddshätta. Skyddshättan ska vara minst klass S. Det sågskyddande inlägg ska vara minst skyddsklass 2 eller 3.

Sågskyddsstövlar delas in enligt kedjehastigheter:

- Klass 1 – 20 m/s
- Klass 2 – 24 m/s
- Klass 3 – 28 m/s

5.5 Kläder för skydd mot termiska risker orsakade av ljusbågar

5.5.1 EN 61482-1-1 / IEC 61482-1-1

Arbete med spänning

Kläder för skydd mot termiska risker orsakade av ljusbågar

Del 1–1: Provning

Metod 1: Bestämning av termiska egenskaper (ATPV eller EBT₅₀) hos tyg och klädesplagg genom ljusbågeprovning.

Testmetod 1A mäter den energi som plagget kan utsättas för innan värmeutvecklingen på insidan av plagget skulle motsvara en andra gradens brännskada. Värmeenergin som släpps igenom plagget mäts både under och efter testet.

Testmetod 1B används enbart för utvärdering av plaggets design eller för kontroll av effekten på plagget vid en olycka.

För att bli godkänt enligt EN 61482-1-1 måste materialen efter test påvisa mindre än 100 mm för kolning och max 2 sek innan materialet slocknar då eldkällan tagits bort.

Resultat redovisas i ATPV/” Arc Thermal Performance Value” eller EBT₅₀/” Breakopen Thershold Energy”.

5.5.2 EN 61482-1-2 / IEC 61482-1-2

Arbete med spänning

Kläder för skydd mot termiska risker orsakade av ljusbågar

Del 1–2: Provning

Metod 2: Bestämning av skyddsklass för tyg och klädesplagg genom provning med riktad ljusbåge.

Till skillnad från EN 61482-1-1 ämnar Metod 2 till att verifiera ljusbådeskyddet hos ett plagg enligt definierade förutsättningar; strömstyrka 4kA eller 7kA.

Plaggen delas sedan in i klass 1 eller klass 2.

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

För att uppfylla kraven för en klass får plagget efter test inte uppvisa hålformation större än 5mm genom det innersta materiallagret, inte smälta eller droppa och inte heller ha en efterbrinntid över 2 sekunder. Uppmätt värmeenergin på insidan av plagget måste ligga under specificerat Stoll-värde; energi som orsakar andra gradens brännskada.

IEC 61482-2 - Arbete med spänning – Kläder för skydd mot termiska risker orsakade av ljusbågar

Del 2: krav

IEC 61482-2 definierar kraven för godkänt resultat för testning enligt EN 61482-1-1 och EN 61482-1-2.

Även krav på design och konstruktion av skyddskläder för ljusbågerisker definieras i IEC 61482-2.

Förutom värmeenergitesterna utvärderas ljusbågeskyddsplagg bland annat enligt följande parametrar;

- Flamskyddsegenskaper
- Rivstyrka
- Brottstyrka

Allt material ska ha genomgått 5 tvättcykler före testningen.

Märkning sker med piktogram och antingen resultaten för Metod 1; ATPV/"Arc Thermal Performance Value" eller EBT50/"Breakopen Thershold Energy" eller med Metod 2; klass 1 eller klass 2.

För stöd med riskanalys sök på tillverkarens hemsida, där finns tabeller och rekommendationer beroende av yrke och arbetsuppgift.

5.6 Exempelbilder på färgsättning, modell samt tryck på arbetskläderna

Nedan följer exempelbilder på hur våra kläder ska försees med tryck, samt hur modellerna ska se ut utifrån varsel och förhöjd synbarhet. Detta kan skilja från år till år beroende på leverantörer och design. Men utgå alltid från nedan exempelbilder. På framsidan av kläderna ska vi använda VGR logotypen. På baksidan väljer vi den servicepunkt vi utgår ifrån, det vill säga, primärt

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Fastighetsdrift eller Hållplatsdrift, vid generella kläder där det inte finns en fast servicepunkt kan vi välja Västra Götalandsregion som logotyp. På huvudbonader såsom keps eller hjälm ska vi primärt använda servicepunkt alternativt VGR som logotyp.

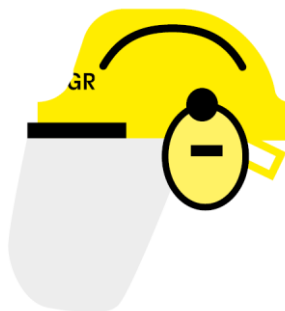
OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje verkställighet

Gäller för: Västfastigheter drift, Fastighet stöd och service

Innehållsansvar: Daniel Hansson, (danha16),
Verksamhetsutvecklare

Granskad av: Johan Hägg, (johha44), Områdeschef, Martin
Jansmyr, (marja165), Områdeschef, Peter Svensson, (petsv10),
Områdeschef, Lars Ryderman, (larry7), Områdeschef

Godkänd av: Thomas Bjarnemo, (thobj2), Regionområdeschef

Dokument-ID: SFSS11824-89723525-6

Version: 5.0

Giltig från: 2026-03-06

Giltig till: 2029-12-01